

ОСОБИСТІ НЕМАЙНОВІ ПРАВА ФІЗИЧНОЇ ОСОБИ

Тема на 2 заняття:

I заняття – питання 1, 2, 3; завдання 1, 2, 4, 9; задачі 1-4, 9;

II заняття – питання 4; завдання 3, 5, 7, 8; задачі 4-8.

1. Поняття та ознаки особистих немайнових прав фізичної особи. Класифікація особистих немайнових прав в цивільному праві.
2. Особисті немайнові права, що забезпечують природне існування фізичної особи.
 - а) право на життя. Проблеми евтаназії;
 - б) права на охорону здоров'я, медичну допомогу та донорство;
 - в) права на свободу та особисту недоторканність;
 - г) права на сім'ю, опіку та піклування
3. Особисті немайнові права, що забезпечують соціальне буття фізичної особи.
 - а) права на ім'я, індивідуальність та таємницю особистого життя;
 - б) права на повагу до честі, гідності та недоторканність ділової репутації;
 - в) права на інформацію, особисті папери та таємницю кореспонденції;
 - г) право на свободу літературної, художньої, наукової та технічної творчості;
 - д) права на місце проживання, недоторканність житла та свободу пересування;
 - е) права на вибір роду занять, свободу об'єднання та мирні зібрання;
 - є) захист інтересів фізичної особи при проведенні фото-, кіно-, теле- та відеозйомок;
 - ж) охорона інтересів фізичної особи, яка зображена на фотографіях та в інших художніх творах
4. Захист особистих немайнових прав фізичної особи.
 - а) загальна характеристика захисту особистих немайнових прав фізичної особи;
 - б) спростування недостовірної інформації та право на відповідь;
 - в) заборона поширення інформації, якою порушуються особисті немайнові права;
 - г) відшкодування майнової та (або) моральної шкоди.

Нормативні акти:

1. Конституція України 1996 р. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/254%D0%BA/96-%D0%B2%D1%80#Text>
2. Загальна Декларація прав людини від 10 грудня 1948 р. URL: https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/995_015#Text
3. Європейська конвенція про захист прав і основних свобод людини від 04.11.1950 р. URL: https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/995_004#Text
4. Декларація про свободу політичних дебатів у засобах масової інформації. Схвалена Комітетом Міністрів Ради Європи (РЄ) 12.02.2004 на 872-му засіданні Постійних представників Міністрів закордонних справ країн – членів Ради Європи. URL: https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/994_885#Text

5. Цивільний кодекс України 2003 р. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/435-15#Text>
6. Сімейний кодекс України 2002 р. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2947-14#Text>
7. Закон України від 23.02.2006 р. № 3477-IV «Про виконання рішень та застосування практики Європейського Суду з прав людини». URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/3477-15#Text>
8. Основи законодавства про охорону здоров'я. Закон України від 19 листопада 1992 р. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2801-12#Text>
9. Про безпеку та якість донорської крові та компонентів крові: Закон України від 30.09.2020 року. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/931-IX#Text>
10. Про застосування трансплантації анатомічних матеріалів людини: Закон України від 17.05.2018 року. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2427-19#Text>
11. Про свободу пересування та вільний вибір місця проживання в Україні: Закон України від 05.01.2004 року. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1382-15#Text>
12. Про надання публічних (електронних публічних) послуг щодо декларування та реєстрації місця проживання в Україні: Закон України від 05.11.2021 року. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1871-20#n33>
13. Про охорону навколишнього природного середовища: Закон України від 25.06.1991 року. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1264-12#Text>
14. Про інформацію: Закон України від 02.10.1992 року. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2657-12#Text>
15. Про захист персональних даних: Закон України від 01.06.2010 року. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2297-17#Text>
16. Про медіа: Закон України від 13.12.2022 року. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2849-20#Text>
17. Про психіатричну допомогу: Закон України від 22.02.2000 року. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1489-14#Text>
18. Про громадські об'єднання: Закон України 22.03.2012 року. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/4572-17#Text>
19. Про політичні партії в Україні: Закон України від 05.04.2001 року URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2365-14#Text>
20. Про звернення громадян: Закон України від 02.10.1996 р. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/393/96-%D0%B2%D1%80#Text>
21. Деякі питання декларування і реєстрації місця проживання та ведення реєстрів територіальних громад, затверджені Постановою Кабінету міністрів України від 07.02.2022 року URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/265-2022-%D0%BF#Text>
22. Порядок розгляду заяв про зміну імені (прізвища, власного імені, по-батькові) фізичної особи, затверджене Постановою Кабінету Міністрів України від 11.07.2007 року №915. URL: <http://zakon5.rada.gov.ua/laws/show/915-2007-п>

23. Правила опіки та піклування, затверджені наказом Державного комітету України у справах сім'ї та молоді від 17.06.1999 року URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z0387-99#Text>

24. Порядок застосування допоміжних репродуктивних технологій в Україні, затверджений Міністерством охорони здоров'я України від 09.09.2013 року. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z1697-13#Text>

25. Порядок надання комплексної медичної допомоги вагітній жінці під час небажаної вагітності, форм первинної облікової документації та інструкцій щодо їх заповнення, затверджений Наказом Міністерства охорони здоров'я України від 24.05.2013 року. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z1095-13#Text>

26. Інструкція з визначення критеріїв перинатального періоду, живонародженості та мертвнонародженості, затв. наказом Міністерства охорони здоров'я № 179 від 29 березня 2006 р. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z0427-06#Text>

27. Про деякі питання удосконалення роботи відділень анестезіології та інтенсивної терапії закладів охорони здоров'я, затв. Наказ МОЗ України від 09.11.2020 № 2559. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z1259-20#Text>

Судова практика:

1. Рішення Конституційного Суду України від 30 жовтня 1997 р. у справі №18/203-97 щодо офіційного тлумачення статей 3,23,31,47,48 Закону України "Про інформацію" та статті 12 Закону України "Про прокуратуру" (справа К.Г.Устименка). URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/v005p710-99#Text>

2. Рішення Конституційного Суду України від 03.06.1999 року № 5-рп/99 (справа про офіційне тлумачення терміна «член сім'ї»). URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/v005p710-99#Text>

3. Рішення Конституційного Суду України у справі за конституційним поданням 51 народного депутата України щодо відповідності Конституції України (конституційності) положень статей 24, 58, 59, 60, 93, 1901 Кримінального кодексу України в частині, що передбачає смертну кару як вид покарання (справа про смертну кару) від 29 грудня 1999 року № 11-рп/99. URL: <http://zakon1.rada.gov.ua/laws/show/v011p710-99>

4. Рішення Конституційного Суду України від 20 січня 2012 року у справі за конституційним поданням Жашківської районної ради Черкаської області щодо офіційного тлумачення положень частин першої, другої статті 32, частин другої, третьої статті 34 Конституції України. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/v002p710-12#Text>

5. Рішення Конституційного Суду України у справі за конституційним поданням Уповноваженого Верховної Ради України з прав людини щодо відповідності Конституції України (конституційності) положень шостого речення частини першої статті 13 Закону України "Про психіатричну допомогу" від 20 грудня 2018 року. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/v013p710-18#Text>

6. Рішення Конституційного Суду України від 20 січня 2023 року у справі за конституційною скаргою Лужинецького Анатолія Олександровича щодо відповідності Конституції України (конституційності) окремих приписів

частини першої статті 111 Кримінально-виконавчого кодексу України (щодо особистого і сімейного життя особи, засудженої до довічного позбавлення волі).

URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/v011p710-23#Text>

7. Рішення ЄСПЛ у справі *Mortier v. Belgium* (78017/17). URL: <https://hudoc.echr.coe.int/fre#%7B%22itemid%22:%5B%22002-13802%22%5D%7D>

8. Рішення ЄСПЛ у справі *DÁNIEL KARSAI v. HUNGARY* (заява 32312/23). URL: <https://hudoc.echr.coe.int/eng#%7B%22itemid%22:%5B%22001-234151%22%5D%7D>

9. Постанова Пленуму Верховного Суду України від 27.02.2009 № 1 «Про судову практику у справах про захист гідності та честі фізичної особи, а також ділової репутації фізичної та юридичної особи. URL: http://zakon4.rada.gov.ua/laws/show-/v_001700-09

10. Огляд судової практики Касаційного цивільного суду у складі Верховного Суду у справах про захист гідності, честі та ділової репутації. URL: https://supreme.court.gov.ua/userfiles/media/Ogljad_KCS.pdf

11. Захист гідності, честі та ділової репутації: практика Верховного Суду: Онлайн практикум, 16 квітня 2021 року. URL: https://supreme.court.gov.ua/userfiles/media/new_folder_for_uploads/supreme/Luspe_nyk_prezentatsia.pdf

12. Постанова ВС від 06.05.2020 у справі № 757/25649/17-ц. URL: <https://ips.ligazakon.net/document/c013535?an=198>

13. Постанова ВС від 31.10.2019 у справі № 760/20787/18. URL: <https://ips.ligazakon.net/document/c010535?an=&ed=&dtm=&le=>

14. Постанова ВС від 27.09.2017 у справі № 6-1435цс17. URL: <https://ips.ligazakon.net/document/vs170773?an=26>

15. Постанова ВС від 04.07.2024 у справі № 910/23597/17. URL: <https://reyestr.court.gov.ua/Review/120245828>

16. Постанова ВС від 11.10.2023 у справі № 756/10624/21. URL: <https://reyestr.court.gov.ua/Review/114187195>

17. Постанова ВС від 21.01.2025 у справі № 755/1773/24. URL: <https://reyestr.court.gov.ua/Review/124630066>

Література:

1. Анікіна Г. В. Перспективи легалізації евтаназії в Україні / Г. В. Анікіна // Форум права. 2009. № 3. С. 25–34. URL: <http://www.nbu.gov.ua/e-journals/FP/2009-3/09agvevu.pdf>

2. Бобрик В. І. Цивільно-правова охорона особистого життя фізичних осіб: Автореф. дис. ... канд. юрид. наук: 12.00.03. Національний ун-т внутрішніх справ. Харків, 2004. 20 с.

3. Біла-Кисельова А.А. Використання рішень Європейського суду з прав людини під час розгляду справ про захист честі, гідності та ділової репутації / А.А. Біла-Кисельова // Альманах міжнародного права. 2015. Вип.8. С.108-116. URL: <http://intlwalmanac.net/v8/15.pdf>

4. Грищенко І.М. Способи захисту честі, гідності та ділової репутації фізичної особи в Україні/ І.М. Грищенко// Вісник Дніпропетровського

університету імені Альфреда Нобеля. Серія «Юридичні науки». 2013. №2(5). С.59-65. URL: <http://duan.edu.ua/uploads/vidavnitstvo-15-16/13349.pdf>

5. Гуменюк О. І. Класифікація особистих немайнових прав учасників цивільних правовідносин / О. Гуменюк // Університетські наукові записки. — 2008. № 3 (27). С. 119-124.

6. Давидова Н. О. Цивільно-правова охорона особистих немайнових прав фізичної особи, що забезпечують її природне існування: Дис. ... канд. юрид. наук: 12.00.03. К., 2005. 214 с.

7. Додух О. Практика розгляду справ про захист честі та ділової репутації: основні моменти та тенденції. Юридична газета online 02.02.2015. URL: <http://yur-gazeta.com/publications/practice/informaciyne-pravo-telekomunikaciyi/praktika-rozglyadu-sprav-pro-zahist-chesti-ta-dilovoyi-reputaciyi-osnovni-momenti-ta-tendenciyi.html>

8. Красицька Л. В. Цивільно-правове регулювання особистих немайнових прав громадян: Монографія. Донецьк: Вид-во ДІВС МВС України, 2002. 164 с.

9. Лежух Т.І. Судова практика Європейського суду з прав людини під час розгляду справ із захисту честі, гідності та ділової репутації. Актуальні проблеми держави і права. 2014. URL: <http://www.apdp.in.ua/v71/27.pdf>

10. Моткова О. Право на життя у рішеннях Конституційного Суду України та Європейського суду з прав людини. Вісник Конституційного Суду України. 2015. №1. URL: http://www.irbis-nbu.gov.ua/cgi-bin/irbis_nbu/cgiirbis_64.exe?I21DBN=LINK&P21DBN=UJRN&Z21ID=&S21REF=10&S21CNR=20&S21STN=1&S21FMT=ASP_meta&C21COM=S&2_S21P03=FILA=&2_S21STR=Vksu_2015_1_12

11. Мухамєдова Е. Е. Класифікація особистих немайнових прав фізичних осіб в цивільному праві. Підприємництво, господарство і право: Науково-практичний господарсько-правовий журнал. 2008.- № 7 (151). С. 62-64.

12. Оновлення Цивільного кодексу України: формування підходів: колективна монографія / за ред. А. С. Довгерта, Є. О. Харитонова. Одеса: Гельветика, 2020. 674 с.

13. Паліюк В.П. Особисті немайнові права фізичної особи у контексті Конвенції про захист прав людини і основоположних свобод. Науковий вісник Ужгородського національного університету. Серія «Право». 2013. Вип.21. ч. II. Т.1. С.233-239. URL: <http://dspace.uzhnu.edu.ua/jspui/bitstream/lib/901/1/ОСОБИСТІ%20НЕМАЙНОВІ%20ПРАВА%20ФІЗИЧНО%20Ї%20ОСОБИ%20У%20КОНТЕКСТІ%20КОНВЕНЦІЇ%20І.pdf>

14. Паліюк В. П. Право на життя в контексті Конвенції про захист прав людини і основоположних свобод. Науковий вісник Ужгородського національного університету. Серія Право. 2012. Випуск 19. Т. 4. С. 249–253.

15. Паліюк В. П. Право на повагу до приватного і сімейного життя в контексті Конвенції про захист прав людини і основоположних свобод // Актуальні питання публічного та приватного права. 2013. № 1 (01)

16. Посикалюк О.О. Посттанативні особисті немайнові права фізичних осіб: порівняльно-правовий аспект. Міжнародне приватне право: розвиток і гармонізація. 2012. №11. С.202-205. URL: http://www.nbu.gov.ua/old_jrn/Soc_Gum/Ppip/2012_11/Posykaluk.pdf

17.Ромовська З. Особисті немайнові права фізичних осіб. Українське право. 1997. № 1. С. 47-60.

18.Саприкіна І. В. Захист честі, гідності, ділової репутації фізичної особи за законодавством України (за матеріалами судової практики): Дис. ... канд. юрид. наук: 12.00.03. К., 2006. 271 с.

19.Соловйов А. В. Право людини на життя: цивільно-правові аспекти: автореф. дис. ... канд. юрид. наук. Львів: ЛНУ ім. Івана Франка, 2004. 17 с.

20.Стефанчук Р. О. Особисті немайнові права фізичних осіб у цивільному праві (поняття, зміст, система, особливості здійснення та захисту) : монографія / Відп. ред. Я. М. Шевченко. Хмельницький : Видавництво Хмельницького університету управління та права, 2007. 626 с.

21.Стефанчук Р. О. Здоров'я фізичної особи як об'єкт її особистих немайнових прав. Форум права. 2007. № 1. С. 154-160. URL: <http://www.nbuu.gov.ua/e-journals/FP/2007-1/07sroonp.pdf>

22.Стефанчук Р. О. Компенсація моральної шкоди як спосіб захисту особистих немайнових прав фізичних осіб: проблеми та шляхи вирішення. Університетські наукові записки. 2007. № 1 (21). С. 67-83.

23.Солодкова К.А., Супрунова І.А. Деякі питання евтаназії: правова природа, практика Європейського суду з прав людини та законодавство України. URL: https://www.juris.vernadskyjournals.in.ua/journals/2020/2_2020/part_3/37.pdf

24.Свердліченко В.П. Вплив воєнного стану на здійснення особою права на честь та гідність. URL: <https://periodicals.karazin.ua/law/article/view/21299/21084>

25.Кізлова О.С. Окремі питання здійснення та захисту особистих немайнових прав фізичних осіб в умовах воєнного стану. URL: https://www.researchgate.net/publication/386593547_OKREMI_PITANNA_ZDIJSNENNA_TA_ZAHISTU_OSOBISTIH_NEMAJNOVIH_PRAV_FIZICNIH_OSIB_V_UMOVAN_VOENNOGO_STANU

Завдання 1. Проаналізуйте питання моменту виникнення у фізичної особи права на життя – які думки висловлюються у науковій літературі та у нормах законодавства України (ч. 6 ст. 281, ст. 1222 ЦК України, п. 1.2 Інструкції з визначення критеріїв перинатального періоду, живонародженості та мертвонародженості, затв. Наказом Міністерства охорони здоров'я № 179 від 29 березня 2006 р.), а також проаналізуйте позицію ЄСПЛ щодо цього питання (див. № 10 у списку літератури).

Завдання 2. Чи впливає правовий режим воєнного стану на здійснення особистих немайнових прав фізичної особи? Відповідь обґрунтуйте.

Завдання 3. Здійсніть порівняльний аналіз права на відповідь та спростування недостовірної інформації. Проаналізуйте п. 5 постанови Пленуму Верховного Суду України від 27.02.2009 № 1 «Про судову практику у справах про захист гідності та честі фізичної особи.

Завдання 4. Здійсніть порівняльний аналіз понять «фактичні твердження» і «оціночні судження». Проаналізуйте ст. 30 ЗУ «Про інформацію», п. 19 постанови Пленуму Верховного Суду України від 27.02.2009 № 1 «Про судову

практику у справах про захист гідності та честі фізичної особи, а також ділової репутації фізичної та юридичної особи».

Завдання 5. Проаналізуйте відповідні положення Закону України «Про медіа» щодо підстав звільнення від відповідальності за публікацію недостовірної інформації, яка порушує особисті немайнові права або являє собою зловживання свободою діяльності друкованих засобів масової інформації та правами журналіста. Чи є цей перелік вичерпним та чи звільняє він від обов'язку спростувати недостовірну інформацію? Проаналізуйте п. 22 Постанови Пленуму Верховного Суду України від 27.02.2009 № 1 «Про судову практику у справах про захист гідності та честі фізичної особи, а також ділової репутації фізичної та юридичної особи».

Завдання 6. Розкрийте зміст поняття «посттанативні особисті немайнові права». Чи підлягають захисту даний вид особистих немайнових прав?

Завдання 7. Чи застосовується позовна давність щодо вимог про захист особистих немайнових прав? Відповідь обґрунтуйте із наведенням прикладів із актів цивільного права та практики їх застосування.

Завдання 8. Проаналізуйте на відповідність ст. 291 ЦК України та ст. 3 СК України правового висновку ВС, викладеного у Постанові від 10 червня 2022 року у справі № 544/856/20 (<https://reyestr.court.gov.ua/Review/104713569>) що у разі роздільного проживання батьків, дитина належить до сім'ї того з них, з яким вона проживає, і не належить до сім'ї іншого з батьків. Аргументуйте власну позицію.

Задача 1. Після авіакатастрофи громадянин У. був доправлений до лікарні з численними травмами, зокрема переломами усіх кінцівок, відкритою черепно-мозковою травмою та закритою травмою живота. Пацієнт перебував у вкрай важкому стані у відділенні інтенсивної терапії на апаратах штучного підтримання життя. На наступний день, коли до лікарні прибули його родичі, завідуючий реанімаційним відділенням повідомив їх про те, що лікуючий лікар констатував у гр. У смерть мозку, а отже фактично з медичної точки зору він помер. Оскільки лікарня була переповнена іншими потерпілими від авіакатастрофи, яких ще можна врятувати, завідувач відділення інтенсивної терапії попросив родичів гр. У дати згоду на відключення його від апаратів штучного підтримання життя.

Проаналізуйте дії лікаря з точки зору дотримання норм законодавства. Ознайомтеся з наказом МОЗ України від 09.11.2020 р. № 2559 «Про деякі питання удосконалення роботи відділень анестезіології та інтенсивної терапії закладів охорони здоров'я». Чи мало в даному випадку місце порушення права на життя?

Задача 2. Громадянка К. звернулась до суду з позовом до громадянки В. про відшкодування моральної шкоди, мотивуючи свої вимоги тим, що 01.06.2014 р.

була працевлаштована у шлюбне агентство «Грейс Фемілі», і (зі слів позивача) у неї склались неприязні стосунки із відповідачем гр. В. 01.04.2015р. позивач звільнилась з роботи. 08.05.2015р. гр. В. публічно, перед 30-ма працівниками компанії «Грейс Фемілі» зачитала особисту переписку позивача із подругами у мережі Інтернет, яку (зі слів позивача) отримала незаконним способом - шляхом зламування особистої сторінки позивача. При цьому даний факт позивачу повідомили свідки, тому позивачка вважає, що діями відповідача їй заподіяно моральну шкоду у сумі 12000 грн., яку просить суд стягнути із відповідача, а також судовий збір.

Рішенням суду, позивачу було повністю відмовлено у задоволенні позовних вимог. Чи правомірне рішення постановив суд. Відповідь обґрунтуйте.

Задача 3. Позивач, гр. К., звернувся до суду з позовом, посиляючись на те, що в газеті «Комсомольська правда в Україні», яка видається ПрАТ «Комсомольська правда України», опублікована стаття про позивача, в якій розповсюджені дані про стан здоров'я позивача, факти його звернення за медичною допомогою, діагнози, а також відомості, одержані при медичному обстеженні. На час виходу статті Позивач підозрювався у вчиненні тяжких злочинів і знаходився у слідчому ізоляторі, що підтверджується листом Державної пенітенціарної служби України. Зі змісту статті вбачається, що висвітлення діагнозів, встановлених позивачеві лікарями, пов'язується з наміром уможливити його звільнення з-під варті внаслідок надання невірних медичних висновків та встановлення неіснуючих хвороб за змовою з працівниками медичних установ пенітенціарної служби та інших лікарів.

Судом було задоволено позов до Приватного акціонерного товариства «Комсомольська Правда – Україна» про захист права на таємницю про стан здоров'я, в повному обсязі.

Дайте правову оцінку рішенню суду. Чи може інформація з обмеженим доступом бути поширена, якщо вона є суспільно необхідною?

Задача 4. Гр. Н. звернулась до суду з позовом до А., О. та І. про захист честі та гідності. В позовній заяві, з урахуванням уточнень, позивачка посиляється на те, що в період 14-19 лютого 2008 року відповідачі: А., О., та І., розповсюдили серед мешканців будинку Об'єднання співвласників багатоквартирного будинку (з вбудованим приміщенням) «Космос» (далі Об'єднання «Космос») за адресою, де мешкає позивачка, листівки з неправдивою інформацією про неї, яка ганьбить її честь та гідність. Позивачка просила визнати недійсною поширену відповідачами про неї інформацію про те, що:

- «...95 квартир (а саме 2/3) платять гроші гр. Н.»;

- «...гр. Н. сплачує комунальні послуги не в повному обсязі»;

Здійсніть правовий аналіз ситуації. Яке особисте немайнове право (права) було порушено у даному випадку? Визначте належний спосіб (способи) захисту прав гр. Н. і обставини, які має встановити суд для задоволення позову.

Задача 5. Гр. Б звернувся до суду з позовом до гр. П., та гр. В.,- директора газети «33 канал» про захист честі, гідності та ділової репутації.

Позов мотивований тим, що 12 жовтня 2016 року в щотижневому

друкованому виданні «33-й канал», а також на сайті газети в мережі Інтернет, було опубліковано статтю «Торгують ліками у ЦРЛ завідувач відділенням, або як у райлікарні підпільно розливають бетадин і продають хворим?». Дана стаття була написана на основі інтерв'ю даного лікарем гр. П. У статті поширено інформацію щодо Позивача, яка на його думку не відповідає дійсності та є негативною. Гр. П. проти позову заперечував, покликаючись на те, що інформація була поширена у друкованому виданні «33-й канал» та в мережі Інтернет, до чого він як лікар не має жодного відношення. Гр. В. проти позову теж заперечував, пояснивши, що поширена у друкованому виданні «33-й канал» та в мережі Інтернет інформація була отримана від гр. П., який повідомив відповідну інформацію в інтерв'ю.

Дайте правовий аналіз ситуації. Яке рішення мав би ухвалити суд в даній ситуації?

Задача 6. У серпні 2018 року Валько Р. звернувся до Генеральної прокуратури України з позовом про захист честі, гідності та ділової репутації, відшкодування моральної шкоди. Позов обґрунтовував тим, що на сайті ГПУ було розміщено інформацію про проведення досудового розслідування за фактами розкрадання службовими особами банку АТ «Весна», у зв'язку із чим Вальку Р. повідомлено про підозру.

На думку Валька Р. дана інформація є недостовірною, оскільки він був лише головою наглядової ради, а не акціонером чи власником банку, наглядова рада є колегіальним органом, а не одноособовим, вироку щодо нього не має. Таким чином, позивач вважає, що ГПУ порушили ст. 296 ЦК України. Суд I інстанції, рішення якого апеляційний суд залишив без змін, задовольнив позов у частині спростування недостовірної інформації, у задоволенні решти вимог – відмовив.

Проаналізуйте ситуацію.

Задача 7. У січні 2019 року Козаченко Л. звернувся до суду з позовом до Товариства з обмеженою відповідальністю «Вінкомпані Україна ЛТД» про захист прав споживача та відшкодування моральної шкоди.

Козаченко Л. зазначав, що він є споживачем послуг ТОВ «Вінкомпані Україна ЛТД» та обслуговує належні йому транспортні засоби у сервісному центрі відповідача. У жовтні 2018 року йому зателефонували з компанії відповідача та запропонували надати коментарі щодо роботи сервісного центру. При цьому йому було повідомлено про те, що розмова буде записана з метою покращення обслуговування клієнтів у подальшому.

Проте через деякий час після розмови з ТОВ «Вінкомпані Україна ЛТД» у мережі Інтернет з'явилося відео з назвою «Уроки хамства від бидла по прізвищу Козаченко», на якому в якості аудіофону використана його розмова з представником ТОВ «Вінкомпані Україна ЛТД» та в якості картинки відображено належний позивачу автомобіль, хоча згоди на поширення зазначеної інформації Козаченко Л. не давав.

Вважаючи, що порушено його права, передбачені ст. ст. 31, 32 Конституції України, ст. ст. 270, 306 ЦК України, Козаченко просив суд стягнути 15 млн. грн. моральної шкоди. Суд I інстанції відмовив у задоволенні позову повністю.

Проаналізуйте ситуацію.

Задача 8. У жовтні 2017 року Лінійна А. звернулася з позовом до дошкільного навчального закладу про зобов'язання не чинити перешкод у здобутті дошкільної освіти.

Позов обґрунтовувала тим, що у вересні вона привела свою дочку до дошкільного навчального закладу після тимчасової відсутності у зв'язку із сімейними обставинами, для продовження навчання. Незважаючи на те, що дитина була абсолютно здоровою, прийняти його у дошкільний навчальний заклад відповідач відмовився, що підтверджувалося довідкою про медичний стан здоров'я дитини, в якій вказано, що дитина здорова і може відвідувати садочок. Однак, дитину до занять не допустили, вимагаючи висновок ЛКК та інші документи.

Лінійна А. вважала, що вказані дії відповідача є неправомірними та такими, що порушують основоположні принципи Конституції України щодо гарантування прав на дошкільну освіту та охорону здоров'я її дочки, приписи Закону України «Про освіту». Крім того, на її думку, відповідна позиція відповідача є непрямомою дискримінацією і порушує приписи Закону України «Про засади запобігання та протидії дискримінації в Україні». Вказувала, що законодавством України передбачено право батьків відмовитись від профілактичних щеплень їхнім дітям. При цьому таке право залишається за батьками незалежно від причин відмови. Її відмова від вакцинації є обміркованим та зваженим рішенням, прийнятим на підставі детального та всебічного вивчення питань, пов'язаних з вакцинацією, можливих наслідків після її проведення, оскільки вона переконана, що вакцинація може негативно вплинути на здоров'я дитини, саме тією вакциною, яка на той час була в наявності у медичних закладах.

На думку позивачки, у цьому випадку не стояло питання про зарахування її дитини у дитячий дошкільний заклад, дитина до нього була зарахована і відвідувала його з 06 вересня 2016 року. Суд відмовив у задоволенні позову.

Проаналізуйте ситуацію.

Задача 9. 14 жовтня 2019 року Котик Олег та Канарка Лілія уклади шлюб, кожен із подружжя залишився на своєму прізвищі. У них народилася дочка, що підтверджується медичним свідоцтвом про народження від 28 червня 2020 року.

Звертаючись з позовом, Котик Олег як на підставу своїх вимог вказував, що під час перебування Канарки Лілії в пологовому будинку він запропонував їй присвоїти доньці ім'я «Лілія», оскільки мати і баба позивача мають таке саме ім'я, а також відповідач та її мати мають ім'я «Лілія». Прізвище та по батькові просив присвоїти «Котик» і «Олегівна» відповідно. Однак Канарка Лілія категорично відмовилась називати новонароджену дитину Лілія. У свою чергу, відповідач хотіла назвати дівчинку «Амалія», присвоїти їй прізвище «Канарка», а по батькові – «Олегівна».

Суд I інстанції задовільнив позов, оскільки народження дитини понад рік не зареєстроване у органах РАЦСу. Суд апеляційної інстанції залишив рішення без змін. Відповідач звернулася із касаційною скаргою до ВС. Вирішіть спір.